ਕੇਸ ਵੇਰਵੇ

ਜੋਸਫ
ਬਨਾਮ
ਕੇਰਲ ਦੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ & ਹੋਰ
(2022 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਅਪਰਾਧਿਕ) ਨੰਬਰ 520)
ਸਤੰਬਰ 21, 2023
[ਐਸ. ਰਵੀਂਦਰ ਭਾਟ ਅਤੇ ਦੀਪਾਂਕਰ ਡਾਟਾ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

ਮੁੱਖ ਨੋਟਸ

ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਮੁੱਦਾ: ਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਲਿਖਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਹਾਈ ਦੇਣ ਦੇ ਉਚਿਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਮੰਗੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੇ ਕਸਟਡੀ-ਅਸਲ ਕੈਦ ਵਿੱਚ 26 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਬਿਤਾਇਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦੰਡਨੀਯ ਅਪਰਾਧ ਲਈ 35 ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 8 ਸਾਲ ਦੀ ਰਿਮਿਸ਼ਨ ਅਰਜਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਹਾਈ – ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਅਸਲ ਕੈਦ ਵਿੱਚ 26 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਬਿਤਾਇਆ ਅਤੇ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦੰਡਨੀਯ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ 35 ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 8 ਸਾਲ ਦੀ ਰਿਮਿਸ਼ਨ ਅਰਜਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ – ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਕੇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ – ਲਿਖਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਹਾਈ ਦੇਣ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਮੰਗੇ ਗਏ ਹਨ:

ਫੈਸਲਾ: ਅਲੋਚਨਾਤਮਕ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਸਲ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹਰ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ – ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਗਰੁੱਪਾਂ ਨੂੰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕੀਤੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬਿੰਦੂ ਵਜੋਂ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜੇਲ੍ਹ ਕਾਨੂੰਨ, ਆਰਟਸ. 72 ਅਤੇ 161 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ, ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਧੀਨ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਮਾਹਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ – ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣੀ, ਅਤੇ ਜੇਲ੍ਹ ਦੇ ਚੰਗੇ ਵਿਵਹਾਰ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਕਾਂ ਦੇ ਅਸਲੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਆਰਟ. 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਹੈ – ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੈਦੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਨਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤੀ ਹੈ, ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਕੁਚਲਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਸਮਾਜ ਦੇ ਕਠੋਰ ਅਤੇ ਅਣਮਿਣਾਂ ਹੋਣ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ – ਚੰਗੇ ਵਿਵਹਾਰ ਲਈ ਇੱਕ ਕੈਦੀ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਦੇਣ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਕਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ – 2014 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਟੀ. 376

ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੈਦੀਆਂ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਵਿਵਹਾਰ ਲਈ ਰਿਹਾਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 26 ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਅਤੇ 35 ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਾਲ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਮੁੜ ਤੋਂ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਅਗੇ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਭੇਜਣਾ, ਜ਼ਾਲਮਾਨਾ ਹੋਵੇਗਾ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ 8 ਸਾਲ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਨੂੰ ਆਗੇ ਵਧਾਇਆ ਹੈ, ਇਸ ਨਾਲ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਚੰਗਾ ਵਿਵਹਾਰ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ - ਜੇਲ੍ਹ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਦੀਆਂ ਚਰਚਾਵਾਂ ਵੀ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਹਨ ਅਤੇ ਦਿਖਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਸੁਧਾਰਿਆ ਹੋਇਆ ਕੈਦੀ ਹੈ - ਇਸ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਰਿਹਾਈ ਦੇਣ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ - ਕੇਰਲ ਜੇਲ੍ਹ ਨਿਯਮ, 1958 - ਕੇਰਲ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਪ੍ਰਬੰਧਨ) ਨਿਯਮ, 2014 - ਆਰਆਰ 462 ਤੋਂ 468.

ਰਿਹਾਈ - ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ - ਦਾਇਰਾ: ਫੈਸਲਾ: ਕੁਝ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਤੋਂ, ਇੱਕ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨੀਤੀ ਦੁਆਰਾ, ਸਮੂਹਿਕ ਬਾਹਰ ਕਰਨਾ, ਮਨਮਾਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇਰੀ ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੈ - ਸਜ਼ਾਵਟੀ ਉਦੇਸ਼ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਦਾ ਹੈ ਬਜਾਏ ਬਦਲੇ ਦੇ - ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ

ਹਦਾਇਤ/ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਤਰੱਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ਾਜਨਕ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮੇਂ ਦੀ ਕੈਦ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਰਿਹਾਈ - ਰਿਹਾਈ ਨੀਤੀ - ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ: ਫੈਸਲਾ: ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਰਿਹਾਈ ਨੀਤੀ, ਇੱਕ ਦਿੱਤੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਦਿਨ ਇੱਕ ਹੋਰ ਉਦਾਰ ਨੀਤੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਾਅਦ ਵਾਲੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਾਨੂੰਨ - ਪੂਰਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਜਾਂ ਵਿਧਾਨਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ਾਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲਤਾ: ਫੈਸਲਾ: ਹਲਕੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ। [ਪੈਰਾ 29]

ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਨਾਮ ਈ ਸਿਵਹਰਨ [2015] 14 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 613; ਸਵਾਮੀ ਸ਼ਰਦਾਨੰਦ (2) @ ਮੁਰਲੀ ਮਨੋਹਰ ਮਿਸ਼ਰਾ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਦੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ [2008] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 93; ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਬਨਾਮ ਰਤਨ ਸਿੰਘ [1976] 1 ਸੁਪ. ਆਈ.ਐਸ.ਸੀ. 552; ਰਾਜੀਵ ਬਨਾਮ ਘਰੇਲੂ ਸਕੱਤਰ, ਘਰੇਲੂ ਵਿਭਾਗ ਤਮਿਲਨਾਡੂ [2019] 6 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1035; ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ [2021] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 792; ਰਾਜਵ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਦੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਫੈਸਲਾ ਮਿਤੀ 25.08.2023 ਵਿੱਚ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਕ੍ਰਿ.) ਨੰਬਰ 252/2023; ਸਤਿਆ ਨਾਰਾਇਣ ਬਨਾਮ ਮੋਤੀਂਦਰ ਸਿੰਘ [2000] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 689; ਸੰਗੀਤਾ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ [2013] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 85; ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਬਨਾਮ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਦੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ [2022] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1103; ਯੂ.ਪੀ. ਸਟੇਟ ਰੋਡ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ & ਅਨਜ ਬਨਾਮ ਮੋਹਮਦ ਇਸਮਾਇਲ & ਅਨਜ [1991] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 274; ਚੇਅਰਮੈਨ, ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਰੇਲਵੇ ਰਿਕ. ਬੋਰਡ & ਅਨਜ ਬਨਾਮ ਕੇ. ਸ਼ਿਆਮ ਕੁਮਾਰ & ਅਨਜ [2010] 6 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 291 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਹੋਰ ਕੇਸ ਵੇਰਵੇ ਸਮੇਤ ਇੰਪੁੰਜਡ ਆਰਡਰ ਅਤੇ ਹਾਜ਼ਰੀਆਂ

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਓਰੀਜਨਲ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ : ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ) ਨੰਬਰ 520 ਦੇ 2022

(ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 32 ਅਧੀਨ)

ਹਾਜ਼ਰੀਆਂ:

ਆਡੋਲਫ ਮੈਥਿਊ, ਸੰਜੇ ਜੈਨ, ਅਧਿਵਕਤਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ।

ਜੈਦੀਪ ਗੁਪਤਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਵਕਤਾ, ਹਰਸ਼ਦ ਵੀ ਹਮੀਦ, ਦਿਲੀਪ ਪੂਲਾਕੋਟ, ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦਰਨ ਕੇ.ਆਰ., ਮਿਸਿਜ਼ ਐਸ਼ਲੀ ਹਰਸ਼ਦ, ਅਧਿਵਕਤਾ ਜਵਾਬੀ ਪਾਰਟੀ ਲਈ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ / ਆਦੇਸ਼

ਫੈਸਲਾ

ਐਸ. ਰਵੀਂਦਰ ਭਾਟ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ।

1. ਪਟੀਸ਼ਨਰ, ਜੋ ਕਿ 1996 ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਕੱਟ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ.") ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 302 ਅਤੇ 392 ਅਧੀਨ ਦੰਡਨੀਯ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਲਾਗੂਕਾਰੀ ਲਈ ਅਪੀਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਧੀਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 32। ਉਹ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਦਿਸ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਹਾਈ ਮਿਲ ਸਕੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਨੇ 26 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਲਈ ਅਸਲ ਕੈਦ (ਭਾਵ, ਅਸਲ ਕੈਦ) ਵਿੱਚ ਬਿਤਾਇਆ ਹੈ, ਅਤੇ 35 ਸਾਲ ਤੋਂ

ਵੱਧ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤੀ ਹੈ (ਜਿਸ ਵਿੱਚ 8 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ)।

ਤੱਥ ਅਤੇ ਪਿਛੋਕੜ

2. ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 16.09.1994 ਨੂੰ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਆਪਣੀ ਭਰਜਾਈ (ਮ੍ਰਿਤਕ ਪੀੜਤ) ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਝੂਠੇ ਬਹਾਨੇ ਨਾਲ ਕਿ ਉਸਦੀ ਮਾਂ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਨਾਲ ਬੀਮਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਉਸ ਕਾਨਵੈਂਟ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਗਿਆ ਜਿਥੇ ਉਹ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਅਭਿਯੋਗ ਦਾ ਕੇਸ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਰੇਲ ਲਾਈਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਤੁਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੁੰਨ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ, ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸਦਾ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਪਹਿਨੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦੀ ਲੁੱਟ ਕੀਤੀ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਰੇਲ ਦੀਆਂ ਪਟੜੀਆਂ 'ਤੇ ਲਿਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਇੱਕ ਗੁਜਰਦੀ ਟ੍ਰੇਨ ਉਸ ਉੱਤੇ ਲੰਘ ਜਾਵੇ।

3. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ 09.10.1994 ਨੂੰ ਇਸ ਕੇਸ ਸਬੰਧੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਰੀ ਹੋਣ ਤੱਕ 23.03.1996 ਤੱਕ ਹਿਰਾਸਤ 'ਚ ਰਿਹਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ1 ਨੇ ਬਰੀਕਰਨ ਨੂੰ ਪਲਟ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 302, 376 ਅਤੇ 392 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਦੋਸ਼ਾਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ 06.01.1998 ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਧਾਰਾ 302 ਅਧੀਨ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 376 ਅਤੇ 392 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਹਰੇਕ ਦੋਸ਼ ਲਈ 7 ਸਾਲ ਦੀ ਸਖਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ, ਜੋ ਇਕੱਠੀ ਚੱਲਣੀ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ2 ਨੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, 27.04.2000 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 376 ਆਈਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਧਾਰਾਵਾਂ 302 ਅਤੇ 392 ਆਈਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ।

4. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਵਾਬੀ-ਰਾਜ ਨੇ ਇੱਕ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਜਿਸ 'ਚ ਉਸਦੇ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਅਵਧੀ ਦੇ ਗਣਨਾ, ਮੁਆਫੀ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ, ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੁਆਫੀ ਨੀਤੀਆਂ (ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸੋਧੀਆਂ ਗਈਆਂ) ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਬਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 1 ਸਾਲ 5 ਮਹੀਨੇ ਅਤੇ 10 ਦਿਨ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਜੋਂ ਅਧੀਨ ਟ੍ਰਾਇਲ ਦੀ ਅਵਧੀ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਉਸਦੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ 28.01.1998 ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਿਰਾਸਤ 'ਚ ਰਿਹਾ। 13.08.2010 ਨੂੰ, ਉਸਨੇ ਅਸਲ ਕੈਦ ਦੇ 14 ਸਾਲ ਪੂਰੇ ਕੀਤੇ (ਅਧੀਨ ਟ੍ਰਾਇਲ ਵਜੋਂ ਬਿਤਾਏ ਸਮੇਂ ਸਮੇਤ)। ਅਤੇ 13.08.2016 ਨੂੰ, ਉਸਨੇ ਅਸਲ ਕੈਦ ਦੇ 20 ਸਾਲ ਪੂਰੇ ਕੀਤੇ। ਉਸਦੀ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਿਰਾਸਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਸਨੇ 07.06.2022 ਨੂੰ 25 ਸਾਲ 9 ਮਹੀਨੇ ਅਤੇ 26 ਦਿਨ ਦੀ ਅਸਲ ਕੈਦ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ, (ਭਾਵ, ਉਸਨੇ 13.08.2021 ਨੂੰ 25 ਸਾਲ ਦੀ ਅਸਲ ਕੈਦ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ)। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰਾਜ ਦੇ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮੇ ਅਨੁਸਾਰ, 31.01.2023 ਤੱਕ, ਉਸਨੇ 25 ਸਾਲ 10 ਮਹੀਨੇ 3 ਦਿਨ ਦੀ ਅਸਲ ਕੈਦ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ 8 ਸਾਲ 4 ਮਹੀਨੇ ਅਤੇ 16 ਦਿਨ ਦੀ ਮੁਆਫੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ। ਗਣਿਤੀ ਅਸੰਗਤੀਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਹ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ 26 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਅਸਲ ਕੈਦ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

5. ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ, ਇਹ ਗੌਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਮੌਜੂਦਾ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ/ਜੇਲ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਨੌ ਵਾਰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਤਿੰਨ ਵਾਰ, ਬੋਰਡ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਸਮੇਂ ਪੂਰਵ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਤਿੰਨੇਂ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ, ਰਾਜ ਨੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ/ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੇ ਮਿੰਟਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ਾਂ (ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਅਤੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ) ਅਤੇ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਿੰਨ ਰੱਦ ਆਦੇਸ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਹ ਹੇਠਾਂ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ:

ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ/ਜੇਲ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ

ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ/ਨਿਯਮ

ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਅਤੇ ਤਰਕ

10.08.2011

ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਕਮਤ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪੂਰਵ ਨਿਯੋਜਿਤ ਕਤਲ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ।

27.08.2013

ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਤਿੰਨ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਤਿੰਨ ਗੈਰ-ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

30.06.2014

'ਔਰਤਾਂ ਖਿਲਾਫ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਕੈਦੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ' ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਪੂਰਵ ਨਿਯੋਜਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਮਿਹਨਤੀ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਿਤ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ 17 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਕੈਦ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਗਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਲਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

29.09.2015
[2014 ਨਿਯਮ]

ਪਿਛਲੀ ਤਾਰੀਖ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ/ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਸਮਾਨ; ਯਾਚੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਤਾਜ਼ਾ ਵਿਸਥਾਰਤ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮਾਮਲਾ ਨਵੰਬਰ 2015 ਤੱਕ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

08.01.2016
[2014 ਨਿਯਮ]
ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੇ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਯਾਚੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

10.01.2017
[2014 ਨਿਯਮ]

ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੇ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨਾ ਕੀਤੀ, ਜਦਕਿ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਅਤੇ ਜੇਲ੍ਹ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਨੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ, ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ। ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ, ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਜੇਲ੍ਹ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰਤ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ – ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬੋਰਡ ਨੇ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਯਾਚੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ।

13.08.2019
[2014 ਨਿਯਮ]

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਨੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ, ਜਦਕਿ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੇ ਫਿਰ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ। ਪੈਰੋਲ 'ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ, ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਚਰਿੱਤਰ, ਅਤੇ ਬਿਤਾਏ ਗਏ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ, ਅਗਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਮਾਮਲਾ ਮੁਲਤਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

26.02.2020
[2014 ਨਿਯਮ]

ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਬਿਤਾਏ ਗਏ ਸਮੇਂ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਉਮਰ, ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਚਰਿੱਤਰ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਪਿਛੋਕੜ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ, ਯਾਚੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਯਾਚੀ ਜੋਸਫ ਵੀ. ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੇਰਲਾ ਦੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ

[ਐਸ. ਰਵੀਂਦਰ ਭਾਟ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ.] 511

06.07.2019
ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਦੀ ਤਾਰੀਖ 10.01.2017 ਅਨੁਸਾਰ, ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ (ਹੋਰ ਤਿੰਨ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਸਮੇਤ) ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

22.04.2021
ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਦੀ ਤਾਰੀਖ 26.02.2020 ਅਨੁਸਾਰ, ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ 20 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਸਬੰਧੀ ਫਾਈਲ, ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਵਾਪਸ ਭੇਜੀ ਗਈ।

01.09.2022
ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਦੀ ਤਾਰੀਖ 07.03.2022 ਅਨੁਸਾਰ, ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ (ਹੋਰ 7 ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਸਮੇਤ) ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

6. ਰਾਜ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ - ਕਿ ਜਦੋਂ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਨੂੰ 9 ਵਾਰ ਅਸਮਾਨ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ, ਉਸਦਾ ਮਾਮਲਾ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਇਸ ਲਈ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ:

"ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਅਸਮਾਨ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਹੁਣ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਲਗਾਤਾਰ ਰੁਖ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਕਤਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ POCSO ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਸਮਾਨ ਰਿਹਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਚੂੰਕਿ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੇ ਕਤਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਇਸ ਲਈ ਉਸਦੀ ਅਸਮਾਨ ਰਿਹਾਈ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਰੁਖ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।"

```` (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 2020 ਵਿੱਚ, ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਅਸਮਾਨ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਨੂੰ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਠਿਤ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਆਮ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਸਨ। ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਅੰਤਮ ਤੌਰ 'ਤੇ 67 ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਅਸਮਾਨ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਿੱਤਾ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਨ ਲਈ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ) ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਤਾਰੀਖ 20.04.2022 ਨਾਲ, ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ, ਕੁਝ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜੋ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਾਲਮ ਕਤਲ, ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਾਂ ਕਤਲ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਜੋ ਮਾਨਸਿਕ ਬੀਮਾਰੀ ਲਈ ਇਲਾਜ ਅਧੀਨ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੈਣ ਲਈ ਇੱਛੁਕ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਹ ਪਾਬੰਦੀਆਂ, ਨਾਲ ਹੀ ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਵਿਸਥਾਰਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼,

7. 01.09.2022 ਨੂੰ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਤੀਜੀ ਵਾਰ, ਯਾਚੀ ਨੂੰ ਰਿਹਾਈ ਦੇਣ ਲਈ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਦੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪੀੜਤ ਨੇ, ਇਸ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਮੌਜੂਦਾ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ।
````

ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਤਰਕ

8. ਮਿਸਟਰ ਅਡੋਲਫ ਮੈਥਿਊ, ਯਾਚੀ ਦੇ ਵਕੀਲ, ਨੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਰਿਹਾਈ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। 1958 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 545A ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿਲਾਇਆ ਗਿਆ ਜੋ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ 14 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ; 1958 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 216(1), 244(2) ਅਤੇ 299(c) ਜੋ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੈਦੀ ਨੂੰ 20 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਉੱਤੇ ਰਿਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ; ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਾਨਵ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਐਨ.ਐਚ.ਆਰ.ਸੀ) ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ਾਂ ਜੋ 25 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਬਾਅਦ ਲਾਜ਼ਮੀ ਰਿਹਾਈ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਨਵੇਂ ਜੇਲ੍ਹ ਨਿਯਮਾਂ, 2014 ਦੇ ਨਿਯਮ 377 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ, ਯਾਚੀ ਨੂੰ 20 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਚੂੰਕਿ ਯਾਚੀ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ 14 ਜਾਂ 20 ਸਾਲ, ਬਲਕਿ 25 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਕੈਦ ਵੀ ਪੂਰੀ ਕਰ ਲਈ ਹੈ, ਇਸ ਸਮੇਂ - ਚਾਹੇ ਕੋਈ ਵੀ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਕੈਦ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ।

9. ਮਿਸਟਰ ਮੈਥਿਊ ਨੇ 14.06.2022 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੀ ਰਾਜ ਦੀ ਨੀਤੀ (ਅਤੇ 20.04.2022 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਰਾਜ ਦੇ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਉੱਲੇਖਿਤ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼) ਦਾ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਕੁਝ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਰਿਹਾਈ ਦੇਣ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ (ਜੋ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੇ ਕਤਲ" ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੈਦੀ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਨੂੰ ਮਨਾਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ), ਇਹ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ—ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਸ ਦੀ 25 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਕੈਦ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਇਆ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਓਵਰਰਾਈਡ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਵਕੀਲ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਯਾਚੀ ਨੂੰ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੱਕ ਸੀ, ਜੋ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 20 ਅਤੇ 21 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੁਆਰਾ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਸੀ; ਇਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੱਕ ਜੇਲ੍ਹ ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਸ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਸੀ।

10. ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਐਕਟ, 2005 ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਵਾਬਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਯਾਚੀ ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ) – ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਿਖਾਇਆ ਕਿ 2000-2016 ਤੱਕ, ਕੁੱਲ 28 ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ, ਜੋ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੇ ਕਤਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਹਾਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਦੇ ਸੁਧਾਰ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਸਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਣ ਦੱਸੇ ਬਿਨਾਂ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ। ਇਹ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਸੀ।

11. ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਵਕੀਲ ਨੇ ਜਵਾਬੀ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਜੇਲ੍ਹ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਯਾਚੀ, ਜੋ 67 ਸਾਲ ਦਾ ਹੈ, ਮਿਹਨਤੀ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਿਤ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ।

12. ਆਪਣੇ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ – ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਜਗਦੀਸ਼, ਮਾਰੂ ਰਾਮ, ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, ਜਨਰਲ ਅਫਸਰ ਕਮਾਂਡਿੰਗ-ਇਨ-ਚੀਫ ਬਨਾਮ ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਯਾਦਵ, ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਅਤੇ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਐਚ. ਨੀਲਡਰ ਨਿਸ਼ਾ।

13. ਮਿਸਟਰ ਜੈਦੀਪ ਗੁਪਤਾ, ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ, ਜੋ ਰਾਜ ਦੇ ਪੱਖ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ, ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਯਾਚੀ ਰਿਹਾਈ 'ਤੇ ਮੁਆਫੀ ਦਾ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਅਤੇ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਮੰਗੀ ਗਈ ਅਰਦਾਸ – ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਰਿਹਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ – ਸਿਰਫ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

14. ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮੁਆਫੀ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ, ਸਿਰਫ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਦੀ ਵਿਵੇਕਾਧੀਨਤਾ 'ਤੇ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਦਯਾ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ, ਜੋ ਚੰਗੇ ਆਚਰਣ ਅਤੇ ਕੈਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਖਾਤੇ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਟੁੱਟ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਬਲਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਸਿਰਫ ਮੁਆਫੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਫੈਸਲਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੁਆਫੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਨਾਂ, ਇੱਕ ਵਿਵੇਕਾਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕੰਮ ਸੀ ਜੋ ਸਿਰਫ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

15. ਮਿਸਟਰ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਿਸਮ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ – ਕਿ ਇਹ ਪੂਰਵ-ਨਿਯੋਜਿਤ ਅਤੇ ਠੰਡੇ ਖੂਨ ਦਾ ਕਤਲ ਸੀ, ਲੁੱਟ ਨਾਲ। ਇੱਕ ਮਾਸੂਮ ਨੌਜਵਾਨ ਔਰਤ 'ਤੇ ਹਮਲਾ, ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਉਸਨੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਉਸਦਾ ਜੀਜਾ ਕੋਈ ਘੱਟ ਨਹੀਂ, ਜਿਸਨੇ ਉਸਦੇ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਲੁੱਟਣ ਲਈ ਅਗੇ ਵਧਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਿਆਨਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਉਸਨੂੰ ਮੌਤ ਦੇ ਘਾਟ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤਾ, ਇਹ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਚੇਤਨਾ ਨੂੰ ਹਿਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਮਿਸਟਰ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਤੱਥ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ (ਜਿਸ ਨੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ) ਨੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਅਧਿਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਰਿਹਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰ ਉੱਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਸਕੇ।

16. ਰਾਜ ਲਈ ਵਕੀਲ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਰਾਜੀ ਕਰਨ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖਤ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤਾ – ਰਾਮਦਾਸ ਅਹੀਰਵਾਲ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ1; ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਵੀ. ਸ੍ਰੀਹਰਨ2, ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਉਪਰੋਕਤ), ਸਵਾਮੀ ਸ਼ਰਦਾਨੰਦ (2) @ ਮੁਰਲੀ ਮਨੋਹਰ ਮਿਸ਼ਰਾ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਦੇ ਰਾਜ3, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਰਤਨ ਸਿੰਘ4 ਅਤੇ ਰਾਜਨ ਬਨਾਮ ਘਰੇਲੂ ਸਕੱਤਰ, ਘਰੇਲੂ ਵਿਭਾਗ ਤਮਿਲਨਾਡੂ5।

ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਕਰਸ਼

A . ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਧਾਰਾਵਾਂ, ਨਿਯਮ, ਆਦਿ।

17. ਟ੍ਰਾਵੰਕੋਰ-ਕੋਚੀਨ ਜੇਲ੍ਹ ਐਕਟ 06.06.1950 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ। ਧਾਰਾਵਾਂ 3(5) ਅਤੇ 5(9)4 ਦੇ ਅਧੀਨ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 26.07.1958 ਨੂੰ 1958 ਦੇ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ। ਕੇਰਲਾ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਪ੍ਰਬੰਧਨ) ਐਕਟ, 2010 [ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ '2010 ਐਕਟ'] 12/14.05.2010 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 102(2) (ਬਚਾਉ ਧਾਰਾ) ਦੇ ਅਧੀਨ 1958 ਦੇ ਨਿਯਮ ਨਵੇਂ ਨਿਯਮਾਂ (ਅਰਥਾਤ, 2014 ਦੇ ਨਿਯਮ) ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣੇ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ 06.23/05.2014 ਨੂੰ ਹੋਈ। 14.06.2022 ਨੂੰ, ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਹਾਈ ਬਾਰੇ ਆਮ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਕੈਦੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਗੀਕ੍ਰਿਤ ਕਰਨਾ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਖਾਸ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤੇ ਹੋਣ, ਉਹ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ, ਜਦਕਿ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਕੇਵਲ 25 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਰਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ 20.04.2022 ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਹਦਾਇਤ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ "ਔਰਤ ਦੇ ਕਤਲ" ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ, ਹੋਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਅਨੁਦਾਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੀਤਾ। ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 433-ਏ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਹ ਵਿਕਲਪ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਉਮਰ ਕੈਦ (ਜਾਂ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ) ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਕੈਦੀ ਨੂੰ 14 ਸਾਲ ਦੀ ਅਸਲ ਕੈਦ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਤੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ।

18. 2010 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 777 ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਯਾ ਤਾਂ ਸੁਓ ਮੋਟੂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ 'ਤੇ, ਚੰਗੇ ਵਿਵਹਾਰ ਵਾਲੇ, ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਕੈਦੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਮੇਚਿਊਰ ਰਿਹਾਈ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਹਤਰ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ, ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ। 2014 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 462 ਤੋਂ 468 ਤੱਕ, ਪ੍ਰੀਮੇਚਿਊਰ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਕੈਦੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਸਮੇਂ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਕੈਦੀ 14 ਸਾਲ ਦੀ ਅਸਲ ਕੈਦ ਪੂਰੀ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਪ੍ਰੀਮੇਚਿਊਰ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਯੋਗ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ [ਹਵਾਲਾ: ਨਿਯਮ 464(iv)]। ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ/ਬੋਰਡ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੇਸ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ 2014 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 468 ਅਧੀਨ ਹੈ।

19. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਵਿੱਚ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਜਗਦੀਸ਼19, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ20 ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ: ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਰਿਮਿਸ਼ਨ ਨੀਤੀ, ਇੱਕ ਦਿੱਤੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਦਿਨ ਤੇ ਹੋਰ ਉਦਾਰ ਨੀਤੀ ਮੌਜੂਦ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਬਾਅਦ ਵਾਲੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜੋ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ21 ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

20.ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪੰਜ-ਜੱਜ ਦੀ ਬੈਂਚ ਨੇ, ਮਾਰੂ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ2 ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 433-ਏ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਵਿਚਾਰਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਦੋਂ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸਦੇ ਜੋੜੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਅਪੀਲੇਟ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸੈਕਸ਼ਨ 433-ਏ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ, ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

"[...] ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲੇਟ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੂਲ ਕੋਰਟ ਦੀ ਥਾਂ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼, ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਦਲ ਕੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਪਿੱਛੇਵਾਰਤੀ ਅਸਰ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਪੀਲੇਟ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਭਾਵੇਂ ਜੇ ਅਪੀਲੇਟ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਬਰੀਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਲਟ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇ ਜੋ ਸੈਕਸ਼ਨ 433-ਏ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੈਕਸ਼ਨ 433-ਏ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਸੈਕਸ਼ਨ 433-ਏ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦ ਰਿਹਾਈ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਲਾਭ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਮਝਾਇਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਮੂਲ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਅਪੀਲੇਟ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਾ ਹੈ।"

21.ਇਸ ਲਈ, ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਮਿਤੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ 06.11.1998 – ਅਰਥਾਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਦਿਨ, ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦੇ ਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ 23.03.1996 ਨੂੰ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਮਿਤੀ ਉੱਤੇ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1998 ਵਿੱਚ ਵੀ ਜਦੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ), 1958 ਦੇ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਸਨ।

22. 2014 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਾਂਗ [ਦੇਖੋ ਨਿਯਮ 464(iv)], 1958 ਦੇ ਨਿਯਮ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ 14 ਸਾਲ ਪੂਰੇ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਚਨਚੇਤੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ. ਨਿਯਮ 545A ਹੇਠਾਂ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

“545 ਏ. '14-ਸਾਲ ਦਾ ਨਿਯਮ'।- ** ਕੈਦੀਆਂ ਦੇ ਕੇਸ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੁੱਲ ਹੈ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ 20 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੋਵੇਗੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਨਿਯਮ 545 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਰਿਕਾਰਡ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਹਾਈ ਜਾਂ 14 ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਆਫੀ ਸਮੇਤ।

**ਬਸ਼ਰਤੇ ਜੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਜਿਸ ਲਈ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਾਂ ਜਿਥੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 433 ਅਧੀਨ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ, 1973 ਅਧੀਨ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦ ਤੱਕ ਉਸ ਨੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 14 ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਾ ਕੱਟੀ ਹੋਵੇ।"

23. ਜਦੋਂ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, 1958 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਵਿੱਚ, 20 ਸਾਲਾਂ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਪਾਏ ਗਏ ਕੈਦੀ ਲਈ ਮੰਨਿਆ ਸਜ਼ਾ ਵਜੋਂ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

17[16. ਜਦੋਂ ਦੋ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਚੱਲਣ–

(1) ਉਮਰ ਕੈਦ ਜਾਂ 20 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਪਾਏ ਗਏ ਸਾਰੇ ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ, ਜਾਂ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ 20 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਲਈ, ਜਾਂ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ 20 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀਆਂ ਮਿਆਦਾਂ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਪਾਏ ਗਏ,

ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਸਾਧਾਰਣ ਮਿਤੀ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਲਈ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ 20 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਵਜੋਂ ਮੰਨੀ ਜਾਵੇਗੀ ....

24. ਕੈਦੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਨੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਟਿਕਟ. – [...]

(2)(b) ਹੋਰ ਕੋਈ ਵੇਰਵੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿਹਤ ਦਰਸਾਉਣ ਵਾਲੇ ਤਾਰੇ ਜਾਂ ਇਸ ਤਰਾਂ ਦੇ ਹੋਰ, ਉਸ ਉੱਤੇ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਅਤੇ ਟਿਕਟ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕੁਝ ਵੀ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੇਠ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਲਈ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਮਿਤੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 20 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਮੰਨੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕੈਦੀ ਵਿਕਲਪਿਕ ਕੈਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਵਿਕਲਪਿਕ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਮਿਤੀ ਵੀ ਦਿਖਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

299. ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਏਂ. – [...]

(c) ਉਮਰ ਕੈਦ ਜਾਂ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਵੀਹ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਪਾਏ ਗਏ ਸਾਰੇ ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ, ਜਾਂ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਵੀਹ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀਆਂ ਮਿਆਦਾਂ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਪਾਏ ਗਏ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵੀਹ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਵਜੋਂ ਮੰਨੀ ਜਾਵੇਗੀ।"

ਮੰਨੀ ਗਈ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ, 2014 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 377B ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਮੌਜੂਦਾ ਤੱਥਾਤਮਕ ਮੈਟਰਿਕਸ ਵਿੱਚ

24. 2010 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 99, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (xxvii) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ 77 ਅਧੀਨ ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਅਸਮਾਨ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। 2014 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 462 ਅਨੁਸਾਰ, ਹਰ ਜੇਲ ਵਿੱਚ ਜੇਲ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡਾਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਅਸਮਾਨ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਣ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੋਰਡਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ – ਜੇਲਾਂ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਜੋਂ, ਜੇਲਾਂ ਦੇ ਸੁਪਰਿੰਟੈਂਡੈਂਟ ਮੈਂਬਰ ਸਕੱਤਰ, ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਲੈਕਟਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੁਲਿਸ ਮੁਖੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ, ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਗੈਰ-ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੈਂਬਰ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ – ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ।

25. ਇਸ ਵਿਵਿਧ ਬੋਰਡ ਨੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਤਧਾਰਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਯਾਚੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਸੰਪੂਰਣ ਨਜ਼ਰੀਆ ਲੈਂਦਿਆਂ, ਉਸ ਦੀ ਅਸਮਾਨ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਤਿੰਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ – 10.01.2017, 26.02.2020, ਅਤੇ 07.03.2022। ਫਿਰ ਵੀ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਜੋ ਸ਼ਾਇਦ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾ ਸਕਦੇ ਸਨ - ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਤਿੰਨੇ ਵਾਰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ (06.07.2019, 22.04.2021, ਅਤੇ 01.09.2022)। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਹਿਣਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹਸਤਕਸ਼ੇਪ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ।

26. ਇਹ ਕਿ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਨਿਰਵਾਹ, ਰਾਜ/ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਦਾ ਇਕੱਲਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ (ਆਰਟ. 161 ਅਤੇ 72 ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ) ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ (ਧਾਰਾ 432 ਸੀਆਰਪੀਸੀ, ਅਤੇ ਰਾਜ ਐਨੈਕਟਮੈਂਟਸ) ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲਤਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਐਸਾ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ – ਇਸ ਨੂੰ ਉਚਿਤ, ਤਰਕਸੰਗਤ ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ ਮਨਮਾਨੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

27. ਜਦੋਂ ਕਿ 04.06.2022 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲਾ ਸਰਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਜੋ ਕੇਰਲਾ ਦੇ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਰਾਏ ਹੈ, ਕਿ ਇਹ

ਟਿੱਪਣੀ ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀ ਦਾ ਨੋਟ ਲਾਇਕ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਭਾਗ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

I. ਉਹ ਕੈਦੀ ਜੋ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ।

1. ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਪਾਏ ਗਏ ਹਨ।

2. ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ 16 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਕਤਲ ਅਤੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਲਈ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਪਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਚਾਹੇ ਉਹ POCSO ਐਕਟ 2012 ਨਾਲ ਚਾਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਣ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਣ।

3. ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਅਤੇ ਸਾਇਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟੈਂਸਿਜ਼ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ।

4. ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਲਾਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੈਦੀ ਨੂੰ ਖਾਸ ਮਾਫੀ ਜਾਂ ਅਮਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ;

5. ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਹੋਰ ਰਾਜਾਂ ਜਾਂ ਯੂ.ਟੀਜ਼ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾਏ ਗਏ ਹਨ।

II. ਉਹ ਕੈਦੀ ਜੋ ਕੇਵਲ 25 ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਯੋਗ ਹਨ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਮਾਫੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

1. ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਜੋ ਕਤਲ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ, ਕਤਲ ਨਾਲ ਡਕੈਤੀ, ਨਾਗਰਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਐਕਟ 1955 ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਕਤਲ, ਦਹੇਜ਼ ਲਈ ਕਤਲ, 14 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਕਤਲ, ਕਈ ਕਤਲ; ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਕਤਲ, ਪੈਰੋਲ 'ਤੇ ਕਤਲ, ਅੱਤਵਾਦੀ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਕਤਲ, ਸਮੱਗਲਿੰਗ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਤਲ। ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਕ ਦਾ ਕਤਲ; ਲੁੱਟ ਅਤੇ 14 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਨਾਲ ਕਤਲ।

2. ਗੈਂਗਸਟਰ, ਠੇਕੇਦਾਰ ਕਾਤਲ, ਸਮੱਗਲਰ, ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਤਲਾਂ ਲਈ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ।

3. ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜਾਂ ਮਾਣਯੋਗ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਉਮਰ ਕੈਦ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਅਧੀਨ ਯੋਗ ਕੈਦੀ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਉਮਰ ਸਮੂਹ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਤੋਂ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਨਾਲ ਹਨ:- (ਕ) ਕੈਦੀ ਜੋ 55 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ 25 ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸਮੇਤ ਮਾਫੀ ਪੂਰੀ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ; ਜਾਂ

(ਬੀ) ਕੈਦੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਸਲ ਸਜ਼ਾ ਦੇ 23 ਸਾਲ ਪੂਰੇ ਕਰ ਲਏ ਹਨ।

III. ਉਹ ਕੈਦੀ ਜੋ 20 ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸਮੇਤ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਯੋਗ ਹਨ

ਜੋ ਕੈਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ ਉਹ ਸਾਰੇ ਕੈਦੀ 20 ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸਮੇਤ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ।

[...]

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਸਿਫਾਰਸ਼ੀ ਕੁਝ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵੇਲੇ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ

"ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ:

1. ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਾਲਮ ਕਤਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਅਕਤੀ।

2. ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਤਲ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤਾ।

3. ਮਾਨਸਿਕ ਬੀਮਾਰੀ ਦੇ ਇਲਾਜ ਅਧੀਨ ਹਨ, ਉਹ ਕੈਦੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੈਣ ਲਈ ਹਿਚਕਿਚਾਹਟ ਕਰਦੇ ਹਨ"।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਹਦਾਇਤ ਦੀ ਮਿਤੀ 20.04.2022 ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਤਿੰਨ ਛੱਡੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੂੰ ਆਮ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ।

28. ਐਕਟ ਅਤੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ (ਜਿਥੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਅਤੇ ਪਾਰਸਲ ਹਨ) ਦੇ ਉੱਪਰ ਨੀਤੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨਾ, ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕੁਝ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਸਮੂਹਿਕ ਛੱਡ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨੀਤੀ ਦੁਆਰਾ, ਨਾ ਸਿਰਫ ਮਨਮਾਨੀ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਸਾਡੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਲਟ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੇ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਦੇ ਪੈਨੇਲੋਜੀਕਲ ਉਦੇਸ਼ ਉੱਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਸਾਡੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਮੂਲ ਪੱਥਰ ਹੈ, ਬਜਾਏ ਬਦਲੇ ਦੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਹਦਾਇਤ/ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਸਰ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਤਰੱਕੀ ਨਾਕਾਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ਾਜਨਕ ਅਤੇ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕੈਦ ਵਿੱਚ ਛੱਡ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਜਦਕਿ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਹੁਣ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬਹੁਮਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ Sriharan (ਉੱਪਰ) ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਮਿਆਦੀ ਸਜ਼ਾਵਾਂ (14 ਜਾਂ 20 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ) ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ — ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਹਦਾਇਤ ਦੁਆਰਾ, ਰਾਜ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਇਹ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ।

29. ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਸੁਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਿਧਾਂਤ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਲੇਨਰੀ ਸਟੈਚਿਊਟ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਹਲਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੰਧਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਈ ਵਾਰ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਯੂ.ਪੀ. ਸਟੇਟ ਰੋਡ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ & ਅਨਜ ਬਨਾਮ ਮੋਹਮਦ ਇਸਮਾਇਲ & ਅਨਜ,25 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਸ਼ਾਹਿਦਾ ਕੀਤਾ:

"ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬਣਾਏ ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਨੀਤੀ ਦੁਆਰਾ ਬੰਧਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਿਸ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲਤਾ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲਤਾ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਵਿਨਿਯਮਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਿਆਰ ਜਾਂ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਉਹ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲਤਾ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ।"

30. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਚੇਅਰਮੈਨ, ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਰੇਲਵੇ ਰੈਕ. ਬੋਰਡ & ਅਨਜ ਬਨਾਮ ਕੇ. ਸ਼ਿਆਮ ਕੁਮਾਰ & ਅਨਜ26 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਾਇਆ:

"ਨਾਜਾਇਜ਼ਤਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਆਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਧੀਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹੀ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਸ ਕਾਰਵਾਈਆਂ, ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਤੱਥ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ, ਖਰਾਬ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ, ਗਲਤ ਉਦੇਸ਼, ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਤੇ ਅਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਕ, ਸ਼ਰਤਾਂ ਬਣਾਉਣਾ, ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਬੰਧਨਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ, ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੌਂਪਣਾ, ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕਰਨਾ ਆਦਿ, 'ਨਾਜਾਇਜ਼ਤਾ' ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।" ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਅਨੁਚਿਤਤਾ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਡੀ ਅਲਟਰਮ ਪਾਰਟੇਮ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ, ਪੂਰਵਾਗ੍ਰਹ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ, ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਫਰਜ਼, ਵਾਜਬ ਉਮੀਦਾਂ, ਕਾਰਣਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ

ਆਦਿ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।" 31. ਇਸ ਲਈ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫੀ, ਤਬਦੀਲੀ ਆਦਿ ਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਛੋਟ ਨੂੰ ਅਲੋਚਨਾਤਮਕ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬੰਧਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜੋ ਅਲੋਚਨਾਤਮਕ ਹਨ।

32. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇੱਥੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ:

"38. ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 20 ਅਤੇ 21 ਅਧੀਨ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੁਰੱਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਜੇਲ੍ਹ ਐਕਟ ਤੋਂ ਬਲਕਿ ਇਸ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ:

39. ਹੁਣ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਿਸ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਧਾਨਿਕ ਸੁਆਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਸਲਾਹਕਾਰੀ ਸੁਭਾਵ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਤਾਕਤ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ। ਉਹ ਵਿਧਾਨਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।"

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

33. ਵਰਗੀਕਰਨ - ਇੱਕ ਬਿਹਤਰ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਟਾਈਪਕਾਸਟ ਕਰਨਾ, ਦੁਆਰਾ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜੋ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਯੋਗ ਹਨ, ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਦੂਰ ਦੇ ਅਤੀਤ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸੁਧਾਰਵਾਦੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਅਸਲ ਖ਼ਤਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ। ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦਾ ਸਮੂਹੀਕਰਨ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬਿੰਦੂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਇਜ਼ ਬਣੋ ਐਡ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜੇਲ੍ਹ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ - ਧਾਰਾ 72 ਅਤੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੋ 161 - ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅੰਡਰਲਾਈਂਗ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰੋ। ਅਮਲੀ ਇੱਕ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ, ਜੋ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰੀਲੀਜ਼ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਬੇਨਤੀ ਜਿਸਨੇ 20 ਜਾਂ 25 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਧਾਰਤ ਦੂਰ ਅਤੀਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ 'ਤੇ, ਕੁਚਲਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚੋਂ ਜੀਵਨ ਸ਼ਕਤੀ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਇੱਕ 19 ਜਾਂ 20 ਸਾਲ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਚਨਚੇਤੀ ਰਿਹਾਈ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੋਵੇਗਾ ਕਦੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਹੀਂ ਦੇਖਾਂਗਾ, ਅਤੇ ਜੇਲ੍ਹ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮਰ ਜਾਵੇਗਾ। ਉੱਥੇ ਹੈ ਇੱਕ ਜੁਰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਲਾਂ ਨੂੰ ਕੈਦ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਦਲ ਗਿਆ ਹੈ. ਇਹ ਹੈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬਹੁਤ ਲੰਬੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਹੋਵੇ (ਜਾਂ ਕੁਝ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਗੰਭੀਰ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਮਿਟ ਏ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਹੋਰ ਗੈਰ- ਲਈ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਕੱਟਣੀ ਹਿੰਸਕ ਅਪਰਾਧ) ਨੌਜਵਾਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਜੋਂ ਅਤੇ 20 ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੈਦ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਸਾਲ ਬਾਅਦ. ਨਿਰੰਤਰ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕੋਈ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਸ ਦੀ ਤਰਕਸ਼ੀਲਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਨਾਲ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿਓ ਜੋ ਆਪਣੇ ਕੀਤੇ ਦੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਪਛਾਣਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਹੁਣ ਇਸ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਪਛਾਣਦਾ, ਅਤੇ ਜੋ ਇਸ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸਮਾਨਤਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਵਿਅਕਤੀ ਉਹ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਸਨ? ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਲਲਚਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹੁਣ ਨਹੀਂ ਰਹੇ ਉਹੀ ਵਿਅਕਤੀ. ਫਿਰ ਵੀ, ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੱਦ, obdurately, ਨਾ ਦੇਖਣ ਲਈ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਖਿੱਚੀਆਂ ਗਈਆਂ ਲਾਲ ਰੇਖਾਵਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਅਤੇ ਅਸਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖੋ ਜੇਲ ਦੇ ਚੰਗੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਕ (ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ) ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਦੀ ਰਾਹਤ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੈਦੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਹਾਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕੈਦ, ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਕੁਚਲਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਸੰਕੇਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਸਮਾਜ ਦਾ ਕਠੋਰ ਅਤੇ ਮਾਫ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਸੰਕਲਪ। ਇਨਾਮ ਦੇਣ ਦਾ ਵਿਚਾਰ, ਏ ਚੰਗੇ ਆਚਰਣ ਲਈ ਕੈਦੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਕਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

34. ਯਾਚੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, 1958 ਦੇ ਨਿਯਮ ਸਪਸ਼ਟ ਹਨ– ਇੱਕ ਉਮਰ ਕੈਦ ਨੂੰ 20 ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕੈਦੀ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਯਾਚੀ ਲਈ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਸਾਨੂੰ ਦਸੇ

ਗਏ ਐਨ.ਐਚ.ਆਰ.ਸੀ. ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਵੀ ਵਿਚਾਰਣ ਯੋਗ ਹਨ – ਜਿਸ ਵਿੱਚ 25 ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ (ਭਿਆਨਕ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ) ਭੁਗਤਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਮੋੜ 'ਤੇ, ਯਾਚੀ ਨੂੰ ਜਿਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 26 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਕੈਦ ਅਤੇ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਨਾਲ 35 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤ ਲਈ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਮੁੜ ਤੋਂ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਜਾਣਾ – ਇੱਕ ਕਰੂਰ ਨਤੀਜਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਅੱਗ ਨਾਲ ਲੜਨ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਮਰਹਮ ਦੇਣਾ। ਫਿਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰਾਜ ਦਾ ਮਹਾਨ ਵਿਜ਼ਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੀ ਸੋਚ, ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਵੇਦੀ 'ਤੇ ਬਹਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ - ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਾਰ-ਬਾਰ "ਨਿਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾਦਾਰ" ਕਹਿ ਕੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

35. 2014 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 376 ਅਨੁਸਾਰ ਕੈਦੀਆਂ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਵਿਵਹਾਰ ਲਈ ਰਿਹਾਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਯਾਚੀ ਨੇ 8 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਚੰਗੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੇਲ੍ਹ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਦੇ ਮਿੰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਚਰਚਾ ਵੀ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਹਨ ਅਤੇ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮਿਹਨਤੀ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਪ੍ਰਿਯ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰਿਆ ਗਿਆ ਕੈਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ, ਕਿ ਯਾਚੀ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਅਸਰ ਨਾਲ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

36.ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਬਕਾਇਆ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹਨ, ਨਿਪਟਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate